Anogenitale wratten (condylomata acuminata)

Dermatologie

Beter voor elkaar

Ikazia ziekenhuis

Wat zijn anogenitale wratten?

Anogenitale wratten zijn goedaardige wratten die rondom de geslachtsorganen zitten. De wratten ontstaan na een infectie het Humaan Papillomavirus (HPV) op de plaats van de infectie. Doordat de slijmvliescellen met het virus besmet raken, gaan deze cellen vermeerderen en ontstaat het wratachtige uiterlijk. Ze komen voornamelijk voor bij volwassenen.

Hoe zien anogenitale wratten eruit?

Er zijn verschillende soorten wratten:
- condylomata acuminata, met de typische bloemkoolachtige structuur
- papuleuze wratten, bestaande uit bultjes van 1–4 mm
- keratotische wratten, met een dikke, ruwe bovenlaag
- platte wratten

De kleur kan rozerood zijn tot grijzig wit. Soms is het er eentje en soms zijn ze in groepjes aanwezig. Anogenitale wratten kunnen op de geslachtsorganen zelf zitten, maar ook in de plasbuis en in of rond de anus. Bij vrouwen kunnen ze ook in de vagina voorkomen.

Hoe krijgt u anogenitale wratten?

Anogenitale wratten komen veel voor. De veroorzaker van de wratten is een infectie van de huid of slijmvliezen met het Humaan Papillomavirus (HPV). Er zijn meer dan honderd verschillende HPVtypen, maar niet alle typen veroorzaken anogenitale wratten. Van de ten minste 35 typen die anogenitale wratten kunnen veroorzaken zijn HPV–6 en HPV–11 de belangrijkste verwekkers (90% van alle anogenitale wratten). Ze behoren tot de laagrisico typen en worden niet in verband gebracht met het ontstaan van kanker.

Risico factoren voor het oplopen van deze wratten zijn roken, het gebruik van afweer onderdrukkende medicatie en mannen die seks hebben met mannen. In deze gevallen zijn de wratten vaak groter, moeilijker te

behandelen, is er een grotere kans op terugkeer van de wratten na behandeling en is er een grotere kans op kwaadaardig worden van deze wratten (vaak HPV 6 en 18). Niet iedereen die met HPV besmet is geraakt, krijgt anogenitale wratten. Er zijn ook zogenaamde stille dragers. Deze mensen hebben wel het virus bij zich, maar weten dat niet van zichzelf en hebben er ook geen last van. Het HPV wordt overgedragen bij seksueel contact. Daarom worden anogenitale wratten beschouwd als een seksueel overdraagbare ziekte (SOA) oftewel een geslachtsziekte.

Zijn anogenitale wratten besmettelijk?

Ja, anogenitale wratten zijn zéér besmettelijk. De kans om besmet te worden als een partner nogenitale wratten heeft is 60–80%. De tijd van besmetting totdat het zichtbaar is dat er wratjes ontstaan (de zogenaamde incubatietijd) is gemiddeld 3 maanden, maar kan variëren van 1 tot 8 maanden en soms zelfs nog langer. Het kan ook op andere manieren dan bij seksueel contact worden overgedragen. Dit kan bijvoorbeeld door het gezamenlijk gebruiken van een handdoek of washandje en door vingers als die eerst met de wratten in contact zijn geweest. Zo kunnen ook kinderen besmet raken en wratjes krijgen.

De kans op besmetting op deze manier is wel veel kleiner dan via seksueel contact. Het HPV wordt bij kamertemperatuur en in een droge omgeving snel inactief. Het virus kan jarenlang in de huid aanwezig zijn en kan, na genezing van de anogenitale wratten, na jaren weer terugkomen. Hierdoor is het lastig om te weten door wie en wanneer iemand besmet is geraakt.

Welke klachten geven anogenitale wratten?

Anogenitale wratten hoeven geen lichamelijke klachten te geven. Klachten hangen af van het aantal en de grootte van de wratten. De wratten zijn soms nauwelijks zichtbaar, vooral als ze inwendig aanwezig zijn in de vagina, anus of plasbuis. Kort na het ontstaan zijn de anogenitale wratten wat sponsachtig, maar naarmate ze langer bestaan, verhoornen ze en worden harder. Soms zijn er klachten zoals jeuk, pijn of een brandend gevoel. Ook kan er vaginale afscheiding zijn of afscheiding uit de plasbuis.

Ze kunnen hinder geven bij de stoelgang als de wratten rond de anus zitten. Bij mensen met een slechte weerstand kunnen anogenitale wratten fors uitgroeien en ontstoken raken.
Anogenitale wratten zijn vaak een psychische belasting voor iemand die ze heeft. Ze zorgen voor schaamte en deze gevoelens kunnen een belemmering zijn voor de seksualiteitsbeleving.

Hoe weet uw arts of u anogenitale wratten heeft?

De arts kan meestal op het eerste gezicht de diagnose stellen. Als de diagnose niet direct duidelijk is, kan altijd een klein stukje huid verwijderd worden (biopsie) of een huiduitstrijkje gemaakt worden voor verder onderzoek. In het algemeen levert het stellen van de diagnose geen problemen op.

Welke behandelingen voor anogenitale wratten zijn er?

In het algemeen geneest een HPV–infectie zonder behandeling. Van nieuwe infecties is 20% na 3 maanden spontaan genezen en 90% na 2 jaar. Soms is behandeling wel nodig. De behandeling van anogenitale wratten is erop gericht het virus, dat de wratjes veroorzaakt, uit te schakelen. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Crème/vloeistof / zalf (podofyllotoxine, imiquimod, sinecathechine)

De arts schrijft een crème, vloeistof of zalf voor. Dit moet meerdere keren per dag/week en gedurende enkele weken worden aangebracht volgens de instructies van de arts. Door het gebruik van de crème, vloeistof of zalf wordt de groei van cellen geremd.

- Bevriezen (cryotherapie)

De arts bevriest de plekjes met vloeibare stikstof. Soms ontstaat er op de plek waar de huid bevroren is geweest een witte verkleuring van de huid.

- Overige behandelingen

Soms wordt gekozen voor andere manieren van behandeling zoals laser– of electrochirurgie, wegsnijden of etsende vloeistof zoals trichloorazijnzuur. Voor welke methode gekozen wordt, hangt onder meer af van de plaats

waar de wratten zitten, de uitgebreidheid van de wratten en van de voorkeur van zowel arts als patiënt. Er is altijd kans dat de anogenitale wratten na behandeling terugkeren.

Zijn anogenitale wratten te genezen of blijft u er altijd last van houden?

De behandeling van anogenitale wratten kost altijd veel tijd en energie. Wanneer de wratten na de behandeling weg zijn, betekent dit niet automatisch dat het virus uit de huid is. Er blijft daarom een kans bestaan dat de anogenitale wratten na verloop van tijd weer terugkomen. Daarnaast is er uiteraard de kans dat iemand opnieuw besmet wordt en op die manier weer nieuwe wratjes krijgt.

Wat kunt u verder zelf nog doen?

Mensen die 'veilig vrijen', weinig wisselende seksuele contacten hebben en condooms gebruiken, hebben minder kans op anogenitale wratten. Naar alle waarschijnlijkheid zorgen condooms voor een redelijke bescherming van de door het condoom bedekte huid. Het gebruik van condooms biedt echter geen bescherming tegen besmetting van andere delen van de huid of slijmvliezen. Dit neemt niet weg dat het toch raadzaam is condooms te gebruiken bij aanwezigheid van anogenitale wratten en ook ter preventie van andere sexueel overdraagbare aandoeningen. Door kleine beschadigingen van de huid kan het HPV verspreiden, dus niet scheren in het gebied waar de anogenitale wratten zitten.
Bij aanwezigheid van anogenitale wratten is het verstandig ook onderzoek naar andere SOA's te laten doen.

Polikliniek Dermatologie
T 010 297 52 30

© Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie – Versie 31–5–2022

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht.
De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.

Let op: *In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.*

Please note: *This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.*

Dikkat: *Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.*

Uwaga: *Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.*

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Anogenitale wratten
801416-NL / 2022-02